

möjligen äfven annan tjenst i Kongl. Kammarkollegium; framgående här-
af, att besparingen ingalunda blefve så obetydlig.

På grund häraf, och då jag af hvad vid sistlidna riksdag förekom ej
funnit anledning frångå de åsigter och uttalanden, som återfinnas i det af
domänkomitén den 19 Maj 1876 afgifna betänkande, föreslår jag,

att Riksdagen antager de i nämnda betänkande
föreslagna grunder för förvaltningen af Kronans privat-
domäner samt till de härför erforderliga kostnader för
år 1879 beviljar ett extra anslag stort 94,600 kronor.

Stockholm den 26 Januari 1878.

Axel Adlercreutz.

N:o 84.

Af Herr **A. J. Lyth m. fl.:** *Om anslag till två flygelbyggnader
vid högre elementarläroverket i Wisby.*

Högre elementarläroverkets i Wisby lärohus, som i de uppgifter,
hvilka lågo till grund för Kongl. Maj:ts, af Rikets Ständer den 17 Maj
1854 bifallna proposition om statsanslag för dess uppförande, var beräk-
nad att lemna utrymme för 200 lärjungar jemte rum för bibliotek och
samlingar, har efter hand blifvit alldeles otillräckligt, alldenstund lär-
jungeantalet på senare tider så tillväxt, att detsamma numera uppgår
till 290 eller nära 50 procent utöfver det, som vid läroverkshusets upp-
byggande ansågs kunna beräknas såsom det högsta. Då härtill kommer,
att Gotlands befolkning fortfarande synes vara stadd i en jemn tillväxt,
så är det mer än sannolikt, att äfven lärjungeantalet vid öns enda ele-

mentarläroverk i framtiden icke ens kommer att stanna vid den siffra, det nu uppnått. Hvilka svårigheter och hinder för undervisningens ordnande och jemna fortgång, som här af uppkomma, är lätt att inse.

Sedan de för läroverkets dyrbara samlingar afsedda och för detta sitt ändamål högst nödvändiga salar först blifvit använda till lärorum, men icke ens härigenom kunnat beredas utrymme nog åt den bildningsökande ungdomen, så har först lokal för undervisningen i kemi måst hyras utom lärohuset. Men då flera parallelklasser måst upprättas, och en ny realklass tillkommit, samt derigenom flera lärorum ytterligare blifvit af behovet oundgängligen påkallade, så har Wisby stad tills vidare upplåtit 2:ne rum i en staden tillhörig byggnad, belägen ej särdeles långt från läroverkshuset.

Derhän är det således nu kommet, att läroverkets dyrbara samlingar af flera slag måst utan all ordning inläggas i en vrå af biblioteket, der de ej blott äro utan allt gagn för ungdomen utan, äfven gå sin förstöring till mötes; samt att undervisningen vid ett och samma läroverk numera meddelas på ej mindre än 3 särskilda ställen i staden. Under sådana förhållanden torde det i sanning vara hög tid, att någonting göres för anskaffande af ett tillräckligt antal rum i sjelfva läroverkshuset, så mycket hellre, som sådant utan svårighet eller allt för stora kostnader eller olägenheter låter sig göra genom tillbyggnad af 2:ne flyglar på läroverkshusets nuvarande tomt. Härpå har eforus och skolans styrelse redan länge varit betänkta. En af stadsarkitekten i Wisby uppgjord, af Kongl. Öfverintendentsembetet vederbörligen granskad och godkänd ritning med kostnadsförslag har blifvit för länge sedan till Kongl. Ecklesiastikdepartementet insänd, och underdånig ansökan har 2:ne gånger gjorts derom, att genom Kongl. Maj:ts nådiga åtgörande något understöd af allmänna medel måtte anskaffas i och för ifrågavarande tillbyggnad af läroverkshuset i Wisby. Någon sådan åtgärd har emellertid ännu icke blifvit af Kongl. Maj:ts regering vidtagen. Då emellertid det nu varande förhållandet icke längre kan fortfares utan allt för stor skada för undervisningen, men Wisby stad torde på grund af Kongl. brefvet af den 23 September 1830 anses frikallad från vidare bidrag till läroverkshusets underhåll och nybyggnad; då vidare stiftets byggnadskassa genom uppförande af nuvarande läroverkshus samt genom den oundvikliga kostnaden för uppbyggande af ett gymnastikhus ännu häftar i en skuld af 23,985 kronor 32 öre (se härom Riksdagens revisorers berättelse af år 1877, pag. 154); samt från läroverkets särskilda byggnadsfond, som vid uppgörande af 1876 års bokslut egde en

behållning af 7,188 kronor 41 öre, hvilka äro oundgängligen nödiga till fyllande af andra läroverkshusets behof, något understöd icke är att förvänta, och då slutligen tillräckligt utrymme för lärjungarne vid Wisby läroverk särskildt påkallas deraf, att det är det enda på Gotland, samt öns afskilda läge försvårar den bildningssökande ungdomens öfvergång till läroverk på fastlandet, hvarför dessutom hinder möter i befolkningens i allmänhet ringa förmögenhetsvilkor — så återstår för närvarande knappast någon annan utväg än att genom Riksdagens hjälp erhålla understöd i och för utvidgande af läroverkshuset i Wisby; så vida icke skolans eforus och styrelse måste anse sig tvungna att tillgripa den särdeles motbjudande utvägen att af brist på utrymme bortvisa en stor del af den bildningssökande ungdomen från läroverkets salar.

Det är på grund af här ofvan anförda skäl, som jag härmed vördssamligen vågar föreslå,

att Riksdagen ville till uppförande af 2:ne flygelbyggnader vid högre elementarskolans i Wisby lärohus bevilja ett belopp af 33,345 kronor.

Ritningar, kostnadsförslag samt öfriga för frågans utredning behöfliga handlingar finnas för det Utskott, som kommer att behandla denna min motion, att tillgå i Kongl. Ecklesiastik-departementet.

Stockholm den 26 Januari 1878.

A. J. Lyth.

P. Larsson.

Ernst Leijer.
